

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У 2023 РОЦІ

Київ - 2024

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У 2023 РОЦІ

ВСТУП

Реформа державного управління, складовою якої є професійне навчання публічних службовців, залишається одним із пріоритетних напрямів діяльності державних органів. Періодична оцінка державного управління в Україні відповідно до Принципів державного управління здійснюється Програмою SIGMA, висновки та рекомендації якої є одним із джерел розвитку управління системою професійного навчання публічних службовців. У моніторингових звітах Програми SIGMA міститься аналіз ефективності діяльності державних органів на основі набору формалізованих показників, заснованих на Принципах належного управління. Серед них – індикатори оцінювання системи професійного навчання. Адже Принцип 6 визначається таким чином: «Забезпечується професійний розвиток державних службовців, що включає регулярне навчання, справедливе оцінювання службової діяльності і мобільність та підвищення по службі на основі об'єктивних і прозорих критеріїв і заслуг».

Адміністративна спроможність державного управління та його узгодженість із Принципами державного управління, сформульованими Програмою SIGMA, зокрема в частині організації професійного навчання публічних службовців, мають велике значення для України як країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу, з огляду на зобов'язання, взяті Україною у контексті набуття членства в Європейському Союзі, у рамках діалогу щодо вступу України до ОЕСР, а також у зв'язку із процесами повоєнного відновлення та розвитку України.

Тому одним із основних напрямів реалізації Стратегії реформування державного управління до 2025 р. (далі – Стратегія РДУ до 2025 р.) визначено продовження розбудови професійної, доброчесної, політично нейтральної державної служби, діяльність якої спрямована на захист інтересів громадян. Прогрес у досягненні запланованих у Стратегії РДУ до 2025 р. результатів за напрямом «Професійна публічна служба та управління персоналом» визначається, зокрема, за такими індикаторами: частка державних службовців, які підвищили кваліфікацію (відсоток від загальної кількості державних службовців) та частка видатків державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців їх апарату (відсоток від фонду оплати праці).

Заплановане значення індикатора «Частка державних службовців, які підвищили кваліфікацію» у 2023 році становить – 60% від загальної кількості державних службовців, у 2024 та 2025 роках – 65% та 70% відповідно. Заплановане значення індикатора «Частка видатків державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців апарату» у 2023 році

становить – 1,5 % від фонду оплати праці, у 2024 та 2025 роках – 1,75 % та 2 % відповідно.

З метою оцінювання відповідності системи професійного навчання моніторинговим показникам Програми SIGMA, а також прогресу у досягненні запланованих Стратегією РДУ до 2025 р. індикаторів професійного навчання державних службовців НАДС щороку проводиться моніторингове дослідження системи професійного навчання державних службовців за субіндикаторами «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» та «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці».

Цей звіт охоплює моніторингове дослідження системи професійного навчання державних службовців в Україні у 2023 році.

МЕТОДОЛОГІЯ ЗБОРУ ДАНИХ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Для отримання об'єктивних даних щодо витрат державних органів на професійне навчання державних службовців пропорційно до їх річного фонду оплати праці та кількості державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання, збір та узагальнення даних щодо організації професійного навчання проводились на основі інформації, поданої Офісом Президента України; Секретаріатом Кабінету Міністрів України; Апаратом Верховної Ради України; Державним управлінням справами; міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та державними органами, юрисдикція яких поширюється на всю територію України (далі – центральні органи влади); місцевими державними адміністраціями.

Для збору та первинного узагальнення даних щодо організації професійного навчання у 2023 році НАДС реалізувала трирівневу модель збору інформації (рис. 1).

Відповідно до запропонованої моделі збір та узагальнення даних щодо організації професійного навчання проводилися у кілька етапів:

➤ на першому етапі НАДС подано запити про надання інформації щодо організації професійного навчання у 2023 році до Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та міжрегіональних управлінь НАДС;

➤ на другому етапі Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, центральними органами влади подано до НАДС інформацію щодо організації професійного навчання у апараті відповідного державного органу та його територіальних органів (за наявності). Також

міжрегіональними управліннями НАДС узагальнено та подано до НАДС інформацію щодо організації професійного навчання, отриману від місцевих державних адміністрацій;

➤ на третьому етапі НАДС узагальнено інформацію щодо організації професійного навчання, подану Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, центральними органами влади та міжрегіональними управліннями НАДС, та підготовлено відповідний аналітичний звіт.

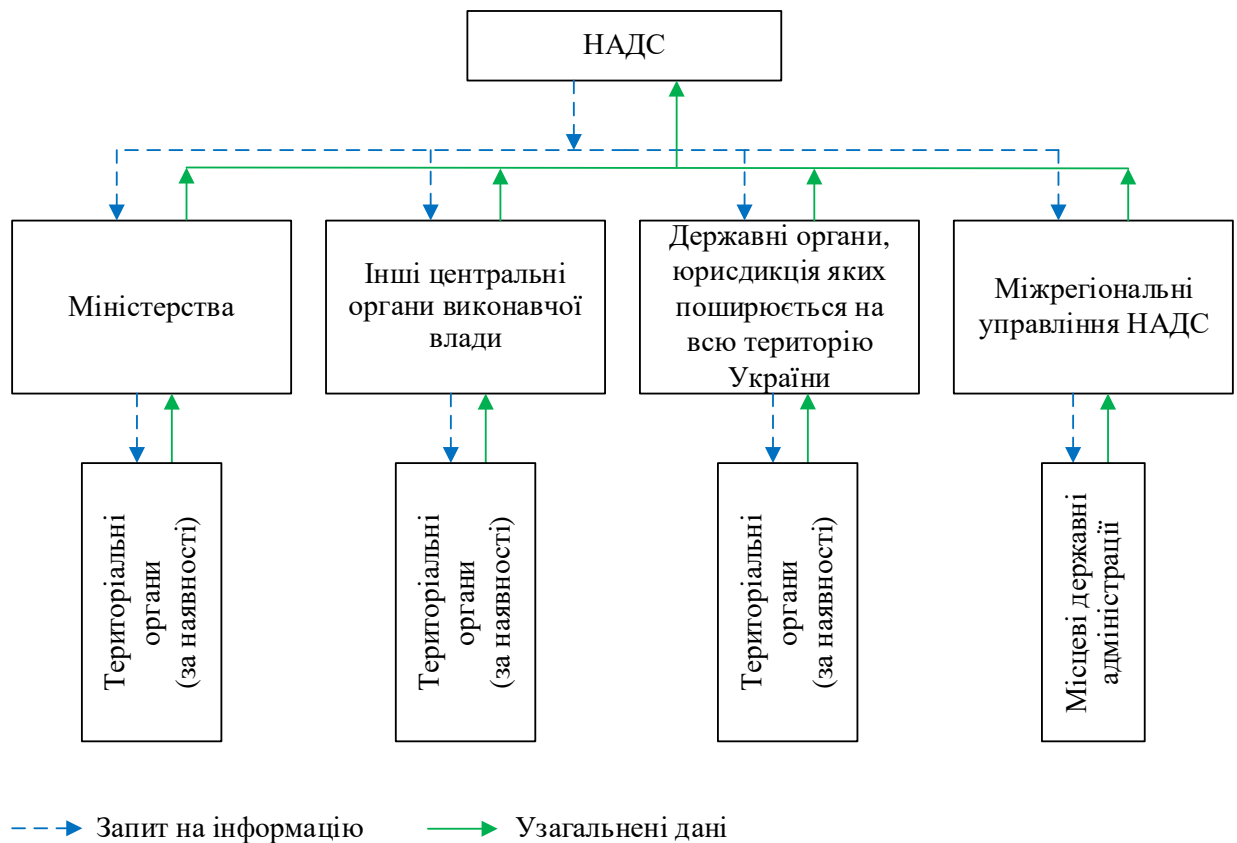

Рис. 1. Модель збору та узагальнення даних щодо організації професійного навчання у 2023 році

Субіндикатор «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання у 2023 році» розраховувався як відношення кількості державних службовців, які пройшли професійне навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, до загальної кількості державних службовців, які фактично працювали у відповідному державному органі станом на початок звітного року (субіндикатор виражається у відсотках). Під час розрахунку субіндикатора ураховувались дані щодо:

кількості державних службовців, які в 2023 році завершили навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю

281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування»;

кількості державних службовців, які в 2023 році підвищили кваліфікацію хоча б за однією загальною (спеціальною) професійною (сертифікатною) або загальною (спеціальною) короткостроковою програмою підвищення кваліфікації.

У разі, коли у звітному році державний службовець завершив навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» та підвищив кваліфікацію за однією або більше програмами підвищення кваліфікації, дані про підвищення кваліфікації враховувалися один раз.

У рамках цього дослідження не враховувалась кількість державних службовців, підвищення кваліфікації яких здійснювалось за рахунок їх власних коштів та/або за рахунок коштів програм (проектів) міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У 2023 РОЦІ

СУБІНДИКАТОР «КІЛЬКІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ПРОТЯГОМ РОКУ ПРОЙШЛИ ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ»

НАДС отримано та узагальнено дані щодо організації професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справам, 96 центральних органів влади, їх територіальних органів (за наявності) та місцевих державних адміністрацій, що функціонують у 24 областях України та місті Києві.

Відповідно до «Звіту про кількісний склад державних службовців», який щороку формується НАДС, станом на 1 січня 2023 року фактична численність державних службовців, які займали посади державної служби категорії «А», «Б», «В» (далі – державні службовці категорії «А», «Б», «В»), становила 165 422, із них: 214 – державні службовці категорії «А», 42 125 – державні службовці категорії «Б», 123 083 – державні службовці категорії «В».

У межах цього дослідження для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» НАДС узагальнено та проаналізовано інформацію щодо

професійного навчання у 2023 році 161 826 державних службовців, які станом на 01 січня 2023 року займали посади державної служби категорій «А», «Б», «В» в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справами, апаратах та територіальних органах (за наявності) 18 міністерств, 29 служб, 14 агентств, 4 інспекцій, 31 іншого державного органу, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, та місцевих державних адміністраціях, що функціонують у 24 областях України та місті Києві.

Загалом НАДС проаналізовано інформацію стосовно 98% державних службовців категорії «А», «Б», «В» від їх фактичної чисельності станом на 01 січня 2023 року.

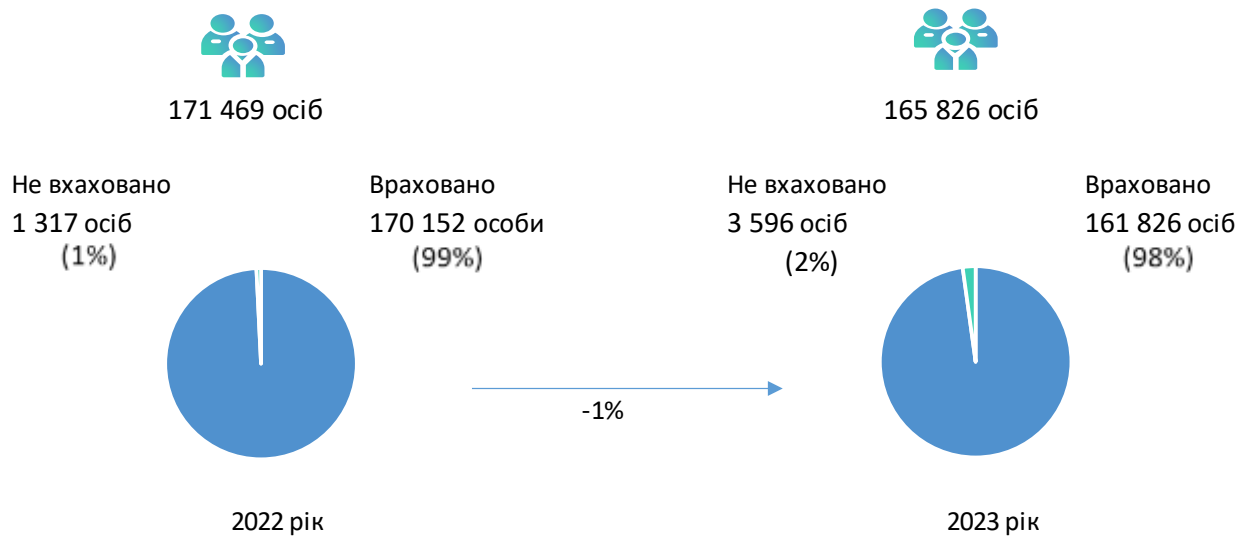

Рис. 2. Інформація про кількість державних службовців, яка враховувалася для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання»

Аналіз поданої вищезазначеними державними органами інформації показав, що у 2023 році професійне навчання пройшли 74 417 державних службовців, у тому числі: 152 державні службовці категорії «А», 19 516 державних службовців категорії «Б», 54 749 державних службовців категорії «В». У відсотковому вираженні у 2023 році пройшли професійне навчання 46% державних службовців категорії «А», «Б», «В», зокрема у межах відповідної категорії посад: державних службовців категорії «А» – 71%, категорії «Б» – 48 % та категорії «В» – 45 % (рис. 3).

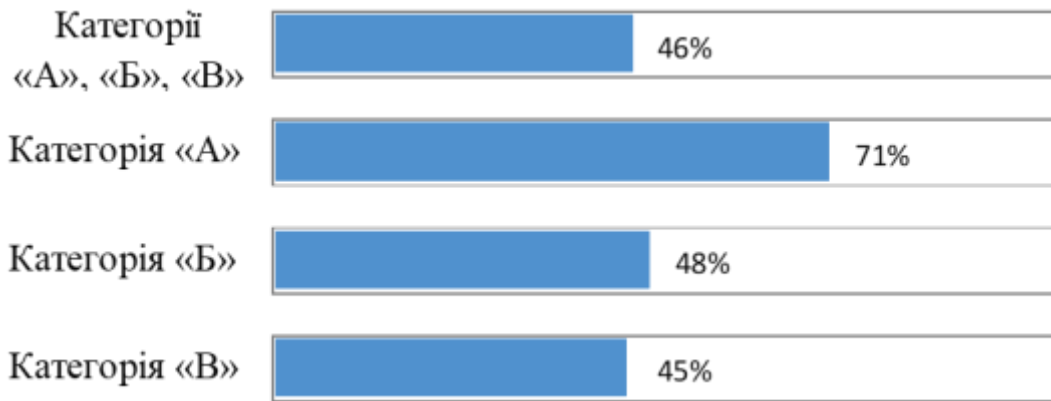

Рис. 3. Значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», %

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ОФІСУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ, СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ, АПАРАТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ, ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ У 2023 РОЦІ

Відповідно до «Звіту про кількісний склад державних службовців» станом на 1 січня 2023 року фактична чисельність державних службовців, які займали посади державної служби категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та їх територіальних органах (за наявності) становила 138 145 осіб.

У рамках дослідження організації професійного навчання державних службовців у 2023 році НАДС узагальнено інформацію про професійне навчання 138 145 державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, які займали відповідні посади в вищезазначених органах станом на 1 січня 2023 року.

Результати дослідження показали, що професійне навчання протягом 2023 року пройшли 69 786 державних службовців категорії «А», «Б», «В», які станом на 1 січня 2023 року займали посади державної служби в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державному управлінні справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади. Інформація про розподіл державних службовців, які пройшли професійне навчання у 2023 році, за категоріями посад державної служби представлена на рис. 4.

Рис. 4. Частка державних службовців, які пройшли професійне навчання у 2023 році, за категоріями посад державної служби, %

Загальне значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого щодо державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, у 2023 році складає 51 %. Значення субіндикатора, розрахованого щодо державних службовців категорії «А», «Б» та «В» зазначених державних органів, становить 71 %, 54 % та 49 % відповідно (рис. 5).

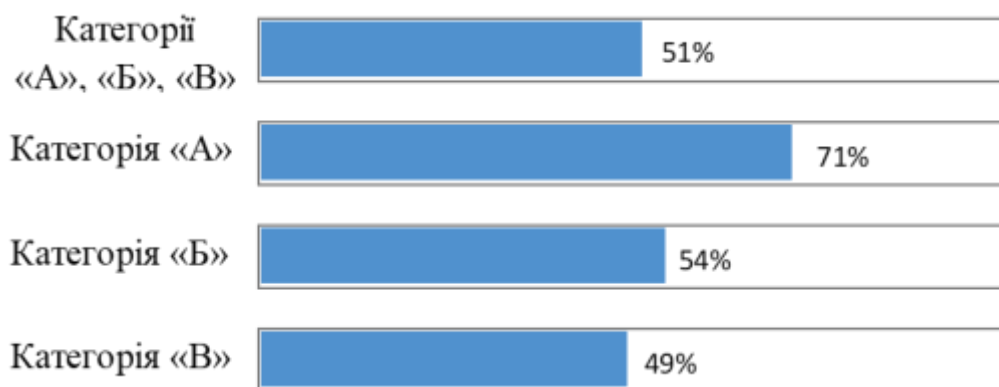

Рис. 5. Значення субіндикатора у 2023 році «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого для державних службовців категорії «А», «Б», «В» в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, %

Отже, аналіз інформації щодо професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів

України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади у 2023 році у розрізі категорій посад показав таку особливість професійного навчання: зі зниженням категорії посади державної служби частка державних службовців, які пройшли професійне навчання, зменшується.

Порівняння результатів професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади у 2022 та 2023 роках свідчить про зростання значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» у цілому (на 17 %), а також у межах категорій посад державної служби «Б» і «В» (державних службовців категорій «Б» і «В» на 15 % і 17 % відповідно). Водночас для державних службовців категорії «А» значення відповідного субіндикатора зменшилось на 9 %.

У 2023 році у рамках дослідження організації професійного навчання державних службовців НАДС узагальнено інформацію про професійне навчання 110 374 державних службовців категорії «Б» і «В», які станом на 1 січня 2023 року займали посади державної служби в територіальних органах центральних органів влади. Результати дослідження показують, що професійне навчання протягом 2023 року пройшли 55 909 державних службовців категорії «Б» і «В» територіальних органів центральних органів влади, що становить 51 % від загальної кількості державних службовців, які займали відповідні посади станом на 1 січня 2023 року (рис. 6).

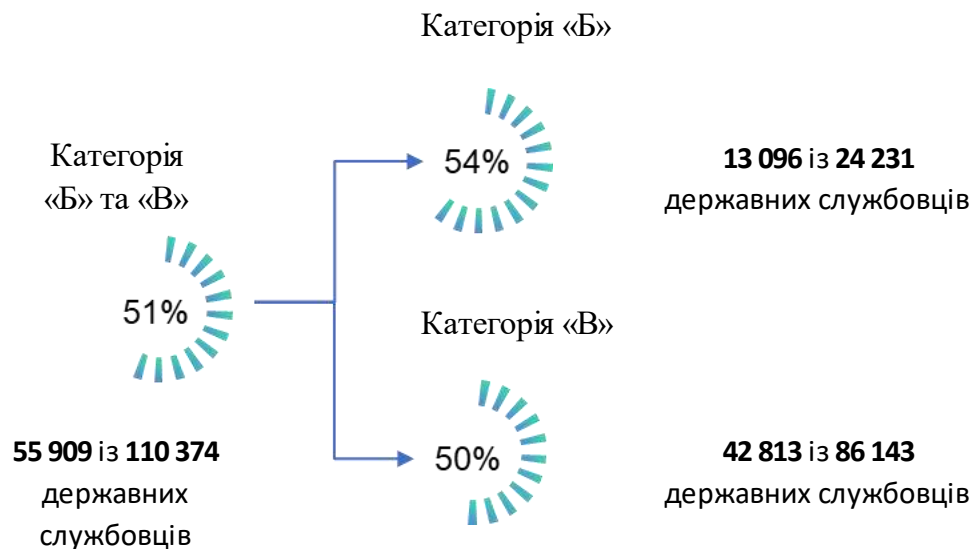

Рис. 6. Частка державних службовців територіальних органів центральних органів влади, які пройшли професійне навчання у 2023 році, за категоріями посад державної служби, %

Аналіз інформації щодо професійного навчання державних службовців категорії «Б» і «В» територіальних органів центральних органів влади у розрізі адміністративно-територіальних одиниць (рис. 7) показав, що найбільша частка державних службовців, які пройшли професійне навчання у звітному році, від загальної кількості державних службовців відповідного територіального органу припадає на Черкаську (87%), Волинську (74%), Вінницьку (64%), Житомирську (58%), Івано-Франківську (56%), Тернопільську (54%), Львівську (51%); найменша частка – на Херсонську (31%), Запорізьку (26%), Київську (24%), Донецьку (22%), м. Київ (21%).

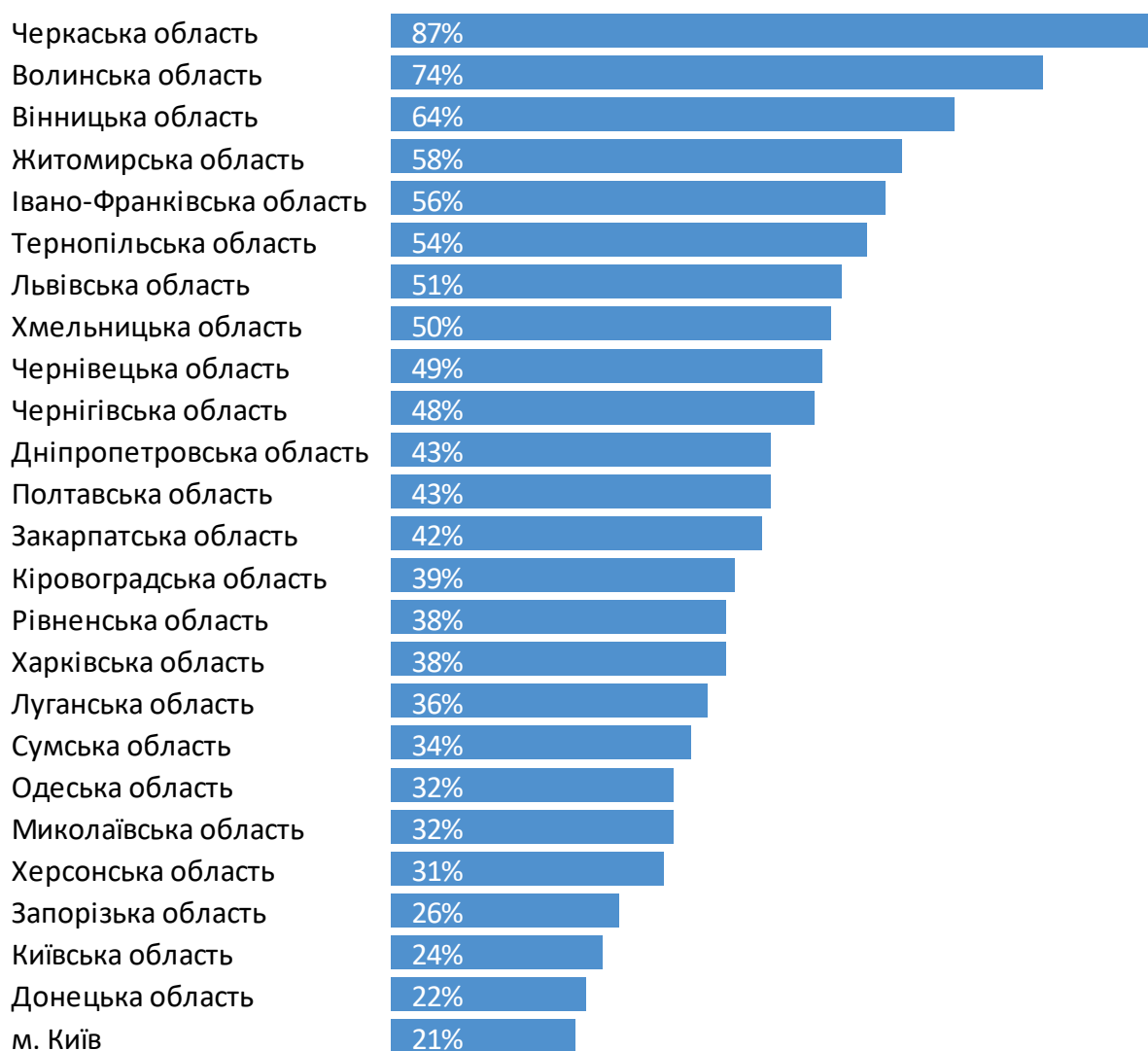

Рис. 7. Частка державних службовців територіальних органів центральних органів влади, які пройшли професійне навчання у 2023 році, за адміністративно-територіальними одиницями України, %

Водночас у зв'язку з реформуванням державного сектору частина територіальних органів центральних органів влади реорганізується шляхом приєднання до відповідного центрального органу або утворюючи міжрегіональні чи об'єднані управління, що в свою чергу унеможлиблює проведення аналізу щодо професійного навчання державних службовців категорії «Б» і «В» таких територіальних органів центральних органів влади у розрізі адміністративно-територіальних одиниць.

Результати гендерного розподілу державних службовців категорії «А», «Б», «В», які займали посади державної служби в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справам, апаратах та територіальних органах центральних органів влади та які у 2023 році пройшли професійне навчання (рис. 8), свідчать, що серед державних службовців категорії «А» переважають чоловіки (66 %), державних службовців категорії «Б» і «В» – жінки (відповідно 62 % та 72 %).

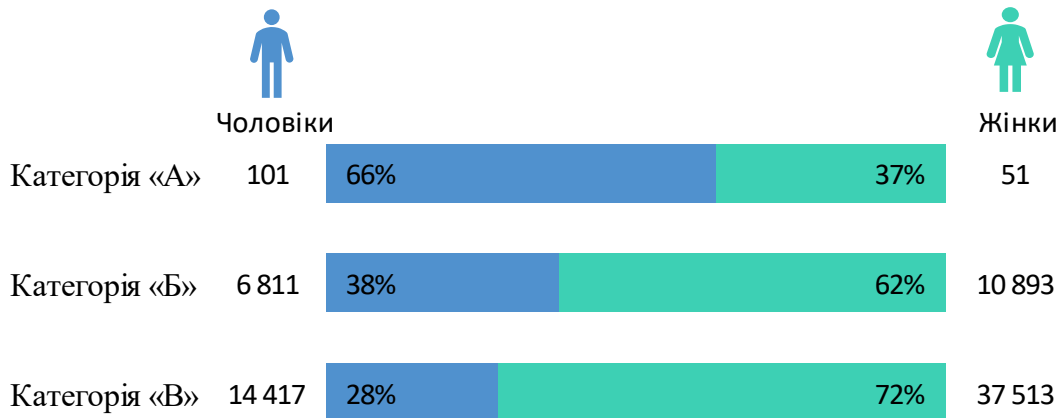

Рис. 8. Гендерний розподіл державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справам, апаратів центральних органів влади та їх територіальних органів, які протягом 2023 року пройшли професійне навчання

Необхідно зауважити, що зі зниженням категорії посади державної служби збільшується частка жінок, які пройшли професійне навчання. Зокрема частка жінок серед державних службовців підкатегорії Б1 категорії «Б», які пройшли професійне навчання, становить 55 %, тоді як цей показник для державних службовців підкатегорії В2 категорії «В» становить 75 %.

**ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ**

Відповідно до «Звіту про кількісний склад державних службовців» станом на 1 січня 2023 року фактична чисельність державних службовців, які займали посади державної служби категорії «Б», «В» в місцевих державних адміністраціях, становила 27 277 осіб.

Для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» було узагальнено інформацію про організацію у 2023 році професійного навчання державних службовців місцевих державних держаних адміністрацій, що функціонують у 24 областях України (Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської) та місті Києві.

У рамках моніторингового дослідження для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» НАДС узагальнено інформацію щодо організації професійного навчання 23 681 державного службовця, який працював в місцевих державних адміністраціях станом на 01 січня 2023 року (87 % від фактичної чисельності державних службовців категорії «Б» і «В» місцевих державних адміністрацій станом на 01 січня 2023 року).

Встановлено, що протягом 2023 року професійне навчання пройшли 4 631 державний службовець категорії «Б» і «В» місцевих державних адміністрацій. Це становить 20 % від загальної кількості державних службовців відповідних категорій посад державної служби, які працювали у місцевих державних адміністраціях станом на 01 січня 2023 року (рис. 9).

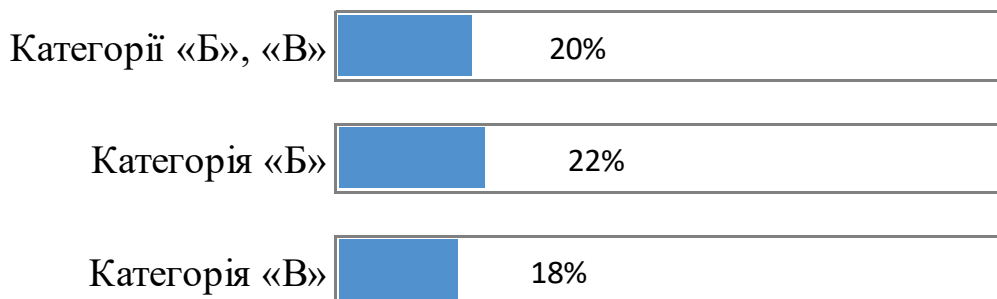

Рис. 9. Частка державних службовців, які займали посади державної служби категорії «Б» і «В» в місцевих державних адміністраціях та пройшли професійне навчання у 2023 році, %

Порівняння результатів професійного навчання державних службовців місцевих державних адміністрацій у 2022 та 2023 роках свідчить про зменшення значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», як у цілому (на 12 %), так і у межах окремих категорій посад державної служби (11 % – для державних службовців категорій «Б» та 13 % – «В»).

Цей показник на 31 % менший у порівнянні із аналогічним показником, розрахованим стосовно професійного навчання державних службовців Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, апаратів центральних органів влади та їх територіальних органів, який становить 51 %.

Результати гендерного розподілу державних службовців місцевих державних адміністрацій, які у 2023 році пройшли професійне навчання (рис. 10), показали, що серед таких державних службовців переважають жінки, зокрема 71 % жінок – серед державних службовців категорії «Б», 87 % жінок – категорії «В».

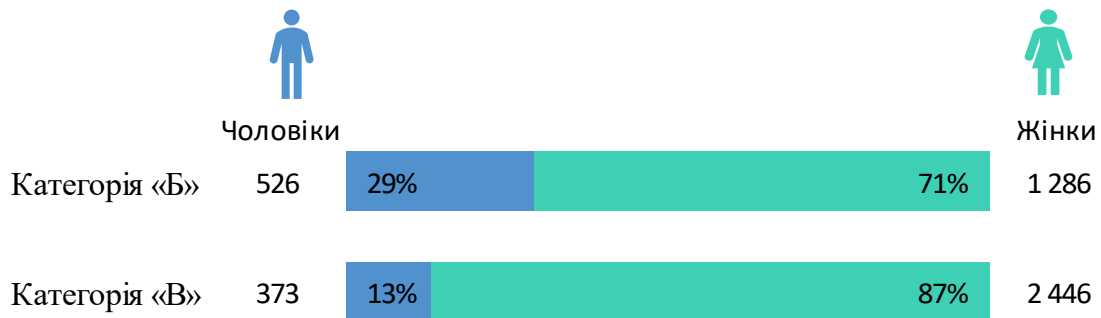

Рис. 10. Гендерний розподіл державних службовців місцевих державних адміністрацій, які пройшли професійне навчання у 2023 році, %

СУБІНДИКАТОР «ВИТРАТИ ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ НА НАВЧАННЯ ПРОПОРЦІЙНО ДО РІЧНОГО ФОНДУ ОПЛАТИ ПРАЦІ»

На основі аналізу інформації щодо витрат на організацію професійного навчання державних службовців пропорційно до розміру річного фонду оплати праці державних органів, поданої Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справам, центральними органами влади – 18 міністерствами, 29 службами, 14 агентствами, 4 інспекціями, 31

іншим державним органом, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, встановлено, що витрати на професійне навчання їх державних службовців пропорційно до річного фонду оплати праці становили 0,04 %:

0,04 % – для Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справам, апаратів центральних органів влади;

0,03 % – для територіальних органів центральних органів влади.

Результати аналізу інформації щодо витрат на організацію професійного навчання державних службовців пропорційно до річного фонду оплати праці місцевих державних адміністрацій, показали, що значення відповідного субіндикатора становить 0,03 %.

Загальне значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» становить 0,03 %.

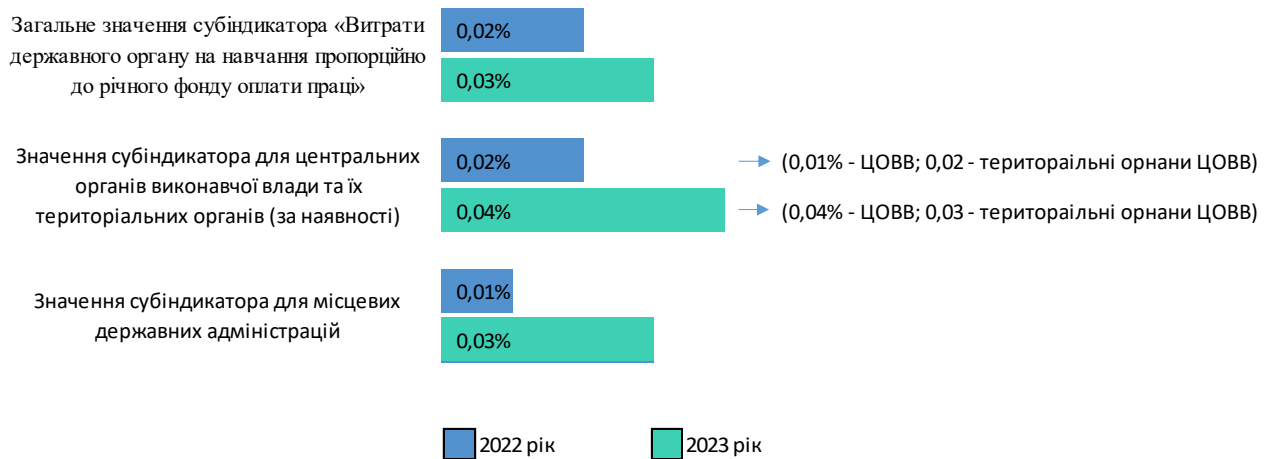

Рис. 11. Значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» у 2023 та 2022 роках, %

Аналіз інформації щодо витрат державних органів на професійне навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справам, центральних органів влади та місцевих державних адміністрацій у 2022 та 2021 роках (рис. 14) свідчить про збільшення значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» на 0,01 %.

ВИСНОВКИ

Щорічні моніторингові дослідження організації професійного навчання державних службовців за субіндикаторами «Кількість державних

службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» та «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» із урахуванням елементів методології оцінювання стану державного управління SIGMA мають на меті вивчення сучасного стану реалізації права/обов'язку державних службовців на професійне навчання, зокрема через підготовку магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» та/або підвищення кваліфікації за загальними та/або спеціальними професійними (сертифікатними) та короткостроковими програмами, а також обов'язку державних органів здійснювати фінансування підвищення кваліфікації державних службовців цих органів.

Питання організаційно-правових та фінансово-економічних засад організації професійного навчання державних службовців врегульовано законодавством та враховано в документах державної політики. Законом України «Про державну службу» професійне навчання державного службовця закріплено як його право і обов'язок.

Відповідно до законодавства Офіс Президента України, Секретаріат Кабінету Міністрів України, Апарат Верховної Ради України, Державне управління справами, міністерства, інші центральні та місцеві органи влади зобов'язані в межах затверджених відповідних бюджетних призначень під час складання кошторисів передбачати кошти на підвищення кваліфікації державних службовців апарату цих органів, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників у розмірі не більше ніж 2 відсотки фонду оплати праці.

Повномасштабна війна в Україні, що розпочалась вторгненням російської федерації 24 лютого 2022 року на територію незалежної України, актуалізує питання досягнення українських цілей у війні, розвитку Сил оборони і безпеки, посилення інституційної спроможності державних органів.

В умовах обмежених ресурсів бюджету під час війни державні органи здійснювали перерозподіл бюджетних призначень, що обумовило значне зменшення витрат, зокрема і на професійне навчання державних службовців. Разом з тим державні органи і суб'єкти надання освітніх послуг (провайдери) активно взаємодіяли з питань професійного навчання державних службовців. Як результат у 2023 році відбулось збільшення кількості державних службовців, які впродовж року пройшли навчання за рахунок коштів державного бюджету, у порівнянні з 2022 роком.

Так, за результатами проведеного НАДС дослідження на основі аналізу інформації про професійне навчання стосовно 98 % державних службовців категорії «А», «Б», «В» від їх фактичної чисельності станом

на 01 січня 2023 року професійне навчання у 2023 році пройшли 74 417 державних службовців, з яких: 152 державні службовці категорії «А», 19 516 державних службовців категорії «Б», 54 749 державних службовців категорії «В». Загальне значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» у 2023 році становить 46 %, що на 13 % більше значення такого субіндикатора у 2022 році. Разом з тим розраховане таке значення субіндикатора на 14 % нижче запланованого у Стратегії РДУ до 2025 р. значення індикатора «Частка державних службовців, які підвищили кваліфікацію» (у 2023 р. заплановане значення індикатора – 60 % від загальної кількості державних службовців).

За результатами проведеного дослідження виявлено, що в Україні у 2023 році показник витрат державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців становить в середньому 0,03 %, зокрема 0,04 % – для органів державної влади центрального рівня, 0,03 % – для місцевих державних адміністрацій. Таким чином, значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до розміру річного фонду оплати праці» становить 0,03%, що на 0,01 % більше значення такого субіндикатора у 2022 році. Водночас розраховане значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до розміру річного фонду оплати праці» на 1,47 % нижче запланованого у Стратегії РДУ до 2025 р. значення індикатора «Частка видатків державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців апарату» (у 2023 р. заплановане значення індикатора – 1,5 % від фонду оплати праці).

Слід зазначити, що відповідно до методології проведення дослідження враховувались показники професійного навчання, яке здійснювалось за рахунок коштів державного бюджету і не враховано інформацію про підвищення кваліфікації державних службовців за рахунок коштів місцевих бюджетів, бюджету Автономної Республіки Крим, коштів проектів (програм) міжнародної технічної допомоги та інших форм міжнародного співробітництва відповідно до законодавства, інших джерел, не заборонених законодавством. Водночас в умовах запровадження в Україні правового режиму воєнного стану та економії бюджетних коштів суб'єкти надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдери) проводили навчання за рахунок різних джерел фінансування освітніх послуг.

Загалом питання професійного навчання державних службовців потребує більшої уваги як з боку державних службовців, так і керівників державних органів на центральному й місцевому рівні. З огляду на обов'язковість та безперервність професійного навчання державних службовців протягом проходження державної служби необхідно продовжити роботу щодо залучення більшої кількості державних службовців до

професійного розвитку і навчання за загальними та/або спеціальними професійними (сертифікатними) та короткостроковими програмами.

Для забезпечення цілеспрямованості, прогностичності та випереджувального характеру професійного розвитку державних службовців в умовах здійснення системних реформ в Україні державним органам на центральному та місцевому рівні доцільно збільшити видатки на підвищення кваліфікації державних службовців апарату цих органів, наблизивши їх до нормативно дозволених розмірів.

Розглядаючи систему професійного навчання державних службовців у рамках реформування державної служби в цілому, необхідно продовжити роботу, спрямовану на формування дієвої системи мотивації державних службовців до навчання, що ґрунтується на прямому кореляційному зв'язку між результатами професійного розвитку та навчання і проходженням державної служби. Запровадження в органах державної влади стратегічного планування та координації діяльності з питань професійного розвитку державних службовців має стати одним із пріоритетів щодо посилення інституційної спроможності державної служби.